

A-kiltatoimintaa ei tarvitse keksiä uudelleen

Puhelin pirauttaa tutut pakanalliset säkeet. Vaiennan ne vastaamalla vieraaseen numeroon. Nuori mies esittäytyy ja kertoo kuullessaan päihdehoidossa ollessaan A-kiltatoiminnasta. ”Meidän paikkakunnalla ei A-kiltaa oo, mutta sulta saa kuulemma neuvoja sellaisen perustamiseen.” A-killan perustamisen motiivina hänellä oli halu saada aikaan jotain hyödyllistä, ei vain itselle, vaan koko paikkakunnan toipumiskulttuurille. A-killat syntyvät paikalliseen tarpeeseen, toisensa löytävien ja yhteen liittyvien päihdetoipujien toimesta. Koska A-kiltojen perustajat ovat itse toiminnan kohderyhmää, ovat A-kiltojen perustamisen motiivit myös samoja, kuin tarpeet olla toiminnassa mukana.

Toiminnalle on tarvetta

Oulun A-kilta ry täytti tänä vuonna 50 vuotta. Juhlan yhteydessä muisteltiin A-killan syntyä. Perustamisen taustalla oli ollut muun muassa ajatus ”tuesta ilman ajanvarausta¹”. Vuosikymmen myöhemmin alkoi [Vantaalla](#) askarruttaa, ”kuinka saada varmistettua orastava raittius hoidon jälkeen”? A-kiltatoiminta syntyi tarpeesta ”jatkaa omatoimisesti itsensä ja ongelmansa selvittelyä”. Pieksämäen A-kilta ry perustettiin vuonna 2005. Se on ensimmäinen A-kilta, jonka perustamisessa olen saanut työni puolesta olla mukana. A-kilta haluttiin perustaa, koska paikkakunnalla ei vertaistuellista toimintaa toipuville addikteilte ollut. A-kiltalaiset kokoontuivat aluksi perjantai- ja lauantai-iltasin kello 18–21, koska ”päihdeistä toipuvalle se on kriittinen aika. Sen jälkeen on jo voiton puolella, enää ei helposti tule houkutusta lähteä baariin²” tiesi toipuva perustajajäsen.

Tuon vuoden 2005 jälkeen olen seurannut varmasti liki kahdenkymmenen A-killan perustamista tai uudelleen käynnistymistä. Toiminnan *uudelleen* käynnistäminen viittaa siihen, että A-kiltojenkin toiminta toisinaan hiipuu, käynnistyäkseen ehkä myöhemmin uudelleen. Vaikka aloite ja tarve A-kiltatoimintaan lähtee toipuista, apuna toiminnan käynnistämässä on usein paikallisia yhteistyötahoja ja päihdetyön ammattilaisia. Näin on ollut A-kiltatoiminnan alusta saakka. Viime kesänä käynnistettiin yhteisvoimin A-kiltatoiminta keskiselle Uudellemaalle. Yhteistyökumppanit tarjosivat käyttöön kokoustiltoja ja apuaan niin tiedottamisessa, kuin järjestelyissäkin. A-kiltatoiminnan arvostus välittyi vahvasti ja toiminnan tarve alueella oli yhteisesti tunnistettu. Järvenpään A-kilta ry tarvittiin, ”koska toimettomuus kariuttaa raitistumisen, jos juomiselle ei löydy korvaavaa tekemistä³”.

Kaikki ponnistelut tai tarve A-kiltojen perustamiseksi tai toiminnan käynnistämiseksi eivät tietenkään johda uusiin A-kiltayhteisöihin. Mutta sinä nuori mies, joka kaipasit neuvoja A-killan perustamiseen, edistit A-kiltatoiminnan uudelleen käynnistymistä silloisella kotiseudullasi.

Toimintaympäristö muutoksessa – A-kiltatoiminta vastaa

Toimintaympäristö on muuttunut paljon sitten ensimmäisen A-killan perustamisen vuonna 1962. A-kiltatoimintaa ei tarvitse keksiä uudelleen, mutta toiminnan jatkuvuuden ja elinvoiman kannalta A-kiltatoimintaa täytyy kehittää muuttuneessa toimintaympäristössä. Käytettävissä olevien päihdeiden moninaisuus, samoin kuin ongelmia kohdanneiden kirjo voi muodostua haasteeksi vertaisuuden muodostumiselle. Haaste on huomioitu ja A-killat ovat asettaneet tavoitteekseen tunnistaa päihdeongelmaisten, -toipujien ja heidän läheistensä moninaisuuden.

Toimintaympäristön haasteet A-kiltatoiminnalle konkretisoituvat päihdeongelmaisten hoito- ja toipumispolkujen muutoksesta. Yhä enemmän käytetään yksilöllisiä, avomuotoisia hoitopalveluita. Painopiste siirtyy erityispalveluista peruspalveluihin ja pitkäkestoista laitospalvelusta on tarjolla huomattavasti aikaisempaa vähemmän. Perinteinen polku hoitopaikkayhteisöistä A-kiltatoimintaan ei enää riitä tavoittamaan päihdetoipujia.

A-kiltatoiminnan tulevaisuuden kannalta keskeinen kysymys on, kuinka A-kiltatoiminta ja sen mahdollisuus tavoittavat entistä pirstaleisemmasta toimintaympäristöstä tuttua moninaisemman joukon toipujia ja heidän läheisiään, jotka A-kiltatoimintaa tarvitsevat ja joita A-kiltatoiminta tarvitsee? Pysyykö toiminta monipuolisena niin, että tarjolla on edelleen vertaisuuteen perustuvaa apua ”ilman ajanvarausta” ja silloinkin kun on ”toipumisen kannalta kriittiset hetket”?

Teksti:

Noora Nieminen
järjestökoordinaattori
A-Kiltojen Liitto ry

A-killat ovat vuodesta 2015 lähtien osallistuneet yhteiseen tulevaisuustyöskentelyyn, jonka tuloksena A-Kiltojen Liitto ry:n kevätkokous 2017 vahvisti yksimielisesti kuuden A-kiltatoiminnan perusarvon päivitetty sisällöt, A-kiltatoiminnan määritelmän sekä yhteisen vision vuodelle 2022. Tuotoksena syntyi [A-kiltatoiminnan tulevaisuus](#) -asiakirja. A-kiltatoiminnan tulevaisuus -prosessissa syntynyt aineisto on myös A-Kiltojen Liitto ry:n strategian (2018–2022) perusta.

1 Kaleva 1.7.2017

2 Pieksämäen Lehti 14.1.2005

3 Keski-Uusimaa 4.5.2017